

Οι αντωνυμίες

Αντωνυμίες είναι οι λέξεις που χρησιμοποιούνται αντί για ονόματα, ουσιαστικά ή επίθετα.

Χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:

***Προσωπικές:** Είναι οι αντωνυμίες που αντικαθιστούν τα τρία πρόσωπα του λόγου (στον ενικό και στον πληθυντικό).

Δηλαδή:

- **εγώ - εμένα, μου, με**
π.χ. **Εγώ** θα κοιμηθώ. **Εμένα** δε με πειράζει.
- **εσύ – εσένα, σου, σε**
π.χ. **Εσένα** σου αρέσει;
- **αυτός – αυτού, αυτό(ν), του, τον**
π.χ. **Τον** είδα χτες.
αυτή – αυτής, αυτή(ν) της, τη(ν)
π.χ. **Της** είπες να έρθει στην εκδρομή;
αυτό – αυτού, του, το
π.χ. Μου ζήτησε το βιβλίο και εγώ της **το** έδωσα.
- **εμείς – εμάς, μας**
π.χ. **Μας** έφεραν πολλά δώρα.
- **εσείς – εσάς, σας**
Εσείς τι αγοράσατε;
- **αυτοί – αυτών, αυτούς, τους**
π.χ. **Τους** είδα που περνούσαν.
αυτές – αυτών, αυτές, τις, τες
π.χ. **Τις** ψάχναμε όλη μέρα.
αυτά – αυτών, τα
π.χ. Μάζεψέ **τα** αμέσως!

***Κτητικές:** Είναι οι αντωνυμίες που φανερώνουν σε **ποιον** ανήκει κάτι.

Δηλαδή:

- οι λέξεις: **μου, σου, του, της, μας, σας, τους**, όταν ακολουθούν ένα ουσιαστικό .
π.χ. Το αυτοκίνητό **μου** είναι λερωμένο.
- το επίθετο **δικός, δική, δικό**
π.χ. Το **δικό σου** αυτοκίνητο είναι καθαρό.

▪ **Προσοχή:** Δεν πρέπει να μπερδεύουμε τις κτητικές αντωνυμίες με τις προσωπικές.
Οι κτητικές αντωνυμίες μπαίνουν ύστερα από ουσιαστικό, ενώ οι προσωπικές συνοδεύουν ρήμα.
π.χ. Το σπίτι **μου**/ ο σκύλος **μας**/ η μητέρα **της**→**κτητικές αντωνυμίες**
Μίλησέ **μου**/ **μας** έδειξε/**της** είπε→**προσωπικές αντωνυμίες**

***Δεικτικές:** Λέγονται οι αντωνυμίες που τις χρησιμοποιούμε όταν δείχνουμε και είναι οι εξής:

- **Αυτός, αυτή, αυτό** (για να δείχνουμε όσα βρίσκονται κοντά μας)
π.χ **Αυτός** είναι φίλος μου.
- **(Ε)τούτος, (ε)τούτη, (ε)τούτο** (για να δείχνουμε όσα βρίσκονται πολύ κοντά μας)
π.χ **Ετούτο** εδώ είναι το βιβλίο μου.
- **Εκείνος, εκείνη, εκείνο** (για να δείχνουμε όσα βρίσκουμε μακριά μας)
π.χ **Εκείνο** τον άνθρωπο δεν τον ξέρω.
- **Τέτοιος, τέτοια, τέτοιο** (για να δείχνουμε ποιότητα)
π.χ **Τέτοιο** φαγητό δεν έχω ξαναφάει!
- **Τόσος, τόση, τόσο** (για να δείχνουμε ποσότητα)
π.χ Πώς πέρασε **τόσος** καιρός!

...ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

- Να υπογραμμίσεις τις αντωνυμίες που υπάρχουν στις παρακάτω προτάσεις και να αναγνωρίσεις το είδος τους.

Αυτός κοιμάται κι η τύχη του δουλεύει.

.....

Ό,τι κι αν λέω, εσύ συνέχεια διαφωνείς.

.....

Αυτά τα πράγματα δε λέγονται.

.....

Είναι υπερβολή να ξοδεύει κάποιος τόσα χρήματα για ένα ρούχο

.....

Τέτοια τρομάρα δεν είχα ξαναπεράσει στη ζωή μου!

.....

.....

Ποιους άλλους να ειδοποιήσω;

.....

.....

Το κρουαζιερόπλοιο με το οποίο ταξίδεψαν είναι πολυτελές.

.....

Τόσο πολύ φοβήθηκε που δεν μπορούσε να μιλήσει.

.....

Κανένας δεν ήξερε τι είχε γίνει.

.....

Ποιο είναι το πραγματικό της όνομα;

.....

Τον ρώτησε πώς έμαθε τι συνέβη.

.....

Όποια απόφαση κι αν πάρεις, εγώ θα σε υποστηρίξω!

.....

- Να συμπληρώσεις τα κενά στο παρακάτω κείμενο με κατάλληλες αντωνυμίες.

Το καλοκαίρι του 1935 ___ θυμάμαι με _____ λεπτομέρεια, σαν να ___ έχω μέσα _____ βιβλίο και ___ διαβάζω χρόνια μοναχός. Είναι οι σελίδες _____ μπρος – πίσω, ανάκατες. Λέω να _____ γυρίσω, να βάλω μια αρχή κι ένα τέλος για να ___ διαβάσουν τα παιδιά _____. Ίσως γιατί είναι _____ το καλοκαίρι _____ σημάδεψε τη _____ ζωή, ίσως γιατί δε θέλω να σβηστούν για πάντα οι μέρες ___ άλλαξαν _____ τη ζωή _____ ανθρώπων.

- Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις όπως το παράδειγμα.

Άνοιξα της Έλενας το μπουκάλι.

Της το άνοιξα.

Έδωσα του πατέρα την εφημερίδα

.....

Η μητέρα έραψε του Τάκη ένα παντελόνι,

.....

Έδειξα της Μαρίας το σχολείο.

.....

Ο μάστορας έφτιαξε τα παράθυρα της γιαγιάς.

.....

Ο κύριος άφησε στο σερβιτόρο φιλοδώρημα.

.....

Ο δάσκαλος εξήγησε στους μαθητές το πρόβλημα.

.....

Η Ρένα έδωσε της θείας το δώρο.

.....

